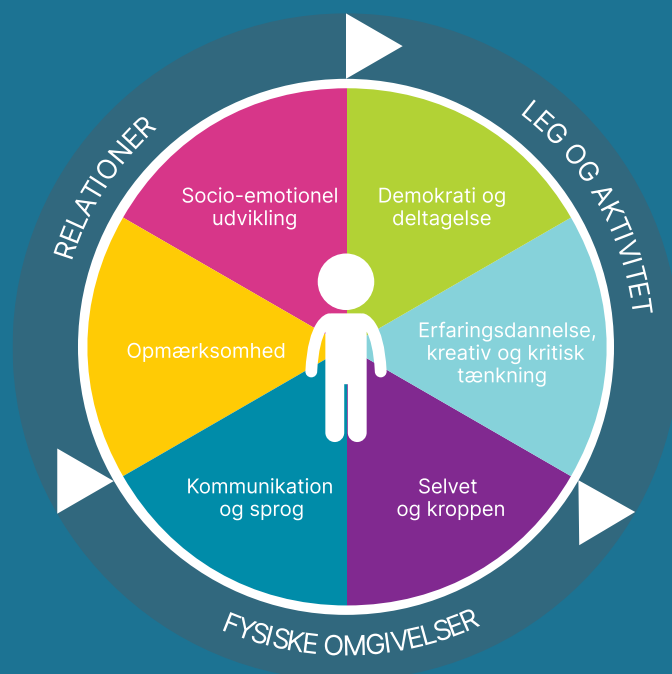

KIDS

KVALITETSUDVIKLING
I DAGINSTITUTIONER

Informantresultat

Informant	Anette Fisker
Undersøgelse	Pædagogisk tilsyn 2022-2023 Anette Fisker
Organisation	Naturbørnehaven Mols Bjerge
Startdato	3. oktober, 2023
Slutdato	30. november, 2023

Dansk
Psykologisk
Forlag

Om denne undersøgelse

Ud fra oversigterne i rapporten kan du se hvordan de forskellige områder er blevet scoret ud fra de forskellige kvalitetskategorier samt se hvordan de enkelte spørgsmål under hvert område er blevet besvaret af de forskellige informanttyper. På den måde kan spørgsmålene bruges som refleksionsspørgsmål, der kan pege fremad i arbejdet med at forbedre kvaliteten i daginstitutionen.

I manualen KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner, kan du få mere baggrundsviden, læse mere om de forskellige områder og se litteraturlisten, der kan være nyttig i det videre arbejde.

Indgår i rapporten

Områder

- ✓ Fysiske omgivelser
  - ✓ Relationer
  - ✓ Leg og aktivitet
  - ✓ Socio-emotionel udvikling
  - ✓ Demokrati og deltagelse
  - ✓ Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning
  - ✓ Selvet og kroppen
  - ✓ Kommunikation og sprog
  - ✓ Opmærksomhed
- ✓ Observationer
  - ✓ Vurderingsark

Vejledende retningslinjer for scoren

Herunder ses vejledende retningslinjer for, hvordan du vurderer institutionens kvalitet, ud fra procentvise scorer

Procentvis score	Vurdering - Farvekode
100% eller over 87,5%	Fremragende kvalitet
87,5% eller over 62,5%	God kvalitet
62,5% eller over 37,5%	Tilstrækkelig kvalitet
37,5% eller over 12,5%	Utilstrækkelig kvalitet
12,5% eller mindre	Ringe kvalitet

Informantscorer for områderne

Viser informantens score i procent ud fra hvert område

% af maximal score

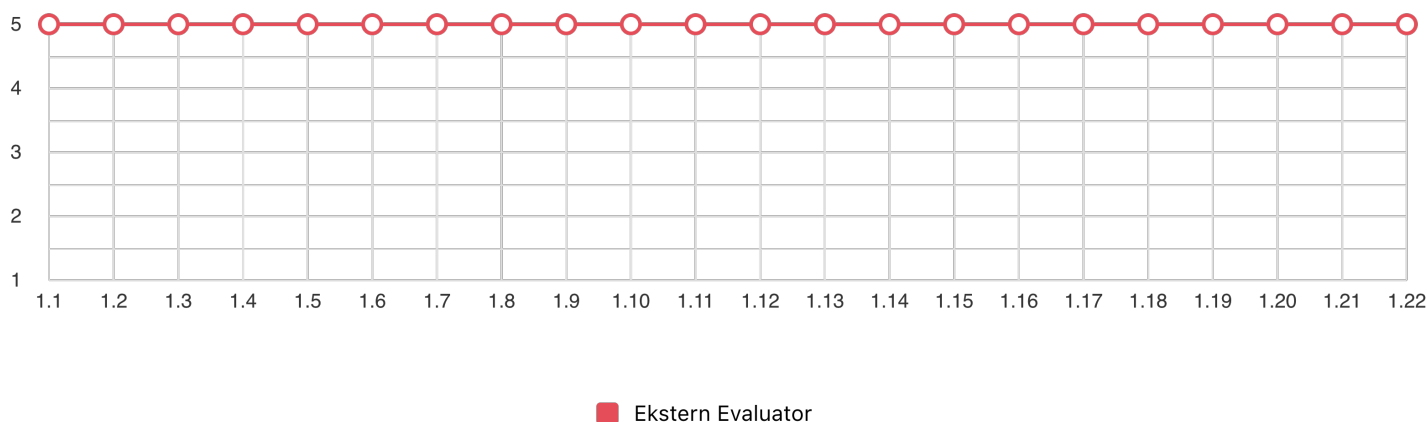
Opgørelsesskema i alt

Den angivne score er gennemsnittet af de forskellige besvarelser

Områder	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
Fysiske omgivelser	22	110	110	100%
Relationer	21	105	105	100%
Leg og aktivitet	27	135	131	96.30%
Socio-emotionel udvikling	10	50	46	90%
Demokrati og deltagelse	8	40	40	100%
Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning	12	60	60	100%
Selvet og kroppen	11	55	55	100%
Kommunikation og sprog	9	45	45	100%
Opmærksomhed	10	50	50	100%

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Naturbørnehave ude hele dagen - fortrinsvis. Kan gå i ly i skurvognene. Her er ryddeligt og rart og her findes materialet til pædagogisk praksis. Her er pædagogisk kontor. Et toilet til børn og et til voksne - til supplerung af naturen og et grupperum. Solid erfaring haves i at skabe varieret pædagogisk læringsmiljø med variation.

Feltbesøget foregår et par af de sidste dage ved sommerstation Fuglsø Strand. Snart rykkes til vinterstation inde i bjergene. Derfra til anden station i tidlig forår og endnu en station i sent forår. Der er fire stationer med naturmiljø til læring om årets gang, som er meget vigtigt at få med sig i livet. Forældre får i naturbørnehaven skærpet bevidstheden om naturen og viden om at færdes og leve i og med den. Børnene går hele vejen sammen med de erfarne og dedikerede voksne hver dag. Det giver sig selv, når der skal være kræfter til mange timer hver dag i naturen, må dagens gang nødvendigvis sammensættes dynamisk, indholdsmæssigt .... så sanser - krop og sind stimuleres passende.

Oplevet personalets gode funktionsopdeling, samarbejde og faglighed målrettet børnegruppens sammensætning. Disse er yderst centrale elementer i forhold til pædagogisk kvalitet.

Fx. den pædagogiske medarbejder hun åbner med te, bål og tegninger, børn kommer hen ad vejen, der er stadig få børn, da næste pædagog ankommer, og så fremdeles. Børn fordyber sig i deres tegninger, man snakker med hinanden, der er en rolig stemning, som pædagogen søger for. Her er meget rart at være.

Lidt senere opleves børn der leger i krat, børn der gynger i rebgyngen i det store træ på pladsen. Nogle børn vil ændre gyngens højde, et barn kravler op i træet, andre samarbejder en pædagog kommer og hjælper med at få gyngen på plads i træet, hun kravler derop og samarbejder med børnene.

Endnu lidt senere, ankommer endnu en pædagog, han ankommer til tarpen hvor der stadig er gang i bål med et strengeinstrument, spillende på vejen. Hilser på og snakker med børnene der leger lile i tarp uden bål, i det våde lange græs, i gyngetræet, i krattet og sidst i tarpen med bålet.

Der varmes så at sige op til samling på en harmonisk samspillende måde mellem børn og voksne, nænsomt styret af ham der kommer til med strengeinstrumentet og musikken han spiller på det.

Samlingen går i gang, endnu en pædagogisk medarbejder kommer til, med sin guitar og slutter sig til samlingen. Der vises i høj grad vej i dagens gang med musik og afstemt understøttende -hvad skal der nu ske sang.

Børnene leger. De udfordres og de bliver set og hjulpet af de voksne til at kunne mestre udfordringer nu og på sigt.

Det opleves at pædagoger og pædagogisk personale taler med hinanden om justering af rammen omkring børnene - fx fødselsdagsfejring tilpasset barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring og det specifikke pædagogiske miljøes kontekstuelle betydning herfor.

Efter samling tisses af og gøres klar til tur ud langs stranden. Det er hverdagsrutine, som børnene i forskellig grader af selvhjulpenhed deltager i. Fokus på at være hos de små børn og andre børn der har brug for det er god. Rutinen med at sætte af til afgang er gammel, set mange gange før. Her øves klar til læringskompetencer i selve rutinen - med stor respekt for børnene. Det pædagogiske personale opleves meget gode i deres samarbejde, de arbejder i samme klang og de holder fast i rutinerne med deres forskellighed. Det opleves som meget rart og rummeligt at være i.

Turen langs stranden rummer mange udfordringer, som tilpasses af de voksne der følger børnenes forskellige kompetencer på dagens form og i indholdets mosaik. Der gøres stop - ventes på hinanden med sang og lege.

Om eftermiddagen opleves lege i grupper som opstår ved at de voksne trækker ud til steder på det overskuelige strandområde, hvor de har erfaret af børnene gerne vil lege. Der graves minegrave med bare næver i det bløde sand, akkompagneret af musiksnak- musak om det der sker nu og her. Der fanges krabber, nogle børn har net med - det er planlagt aktivitet. Som udvikler sig afstemt efter børns interesse. Der tegnes med tush på sten, tush er ofte medbragt, så dette også er et tilbud til de børn der gerne vil det. Der leges lege og leges med børn. Opdelingen som er meget afstemt efter børns interesser er valgt, mbh et roligt mindre udfordrende læringsmiljø end formiddagen. Der opleves god afveksling henover en dag. Børn gives ro til fordybelse, træning af fokus, motorisk udfordring, afslapning i fællesskabet, hvile om nødvendigt, lege, plads til følelser og hjælp.

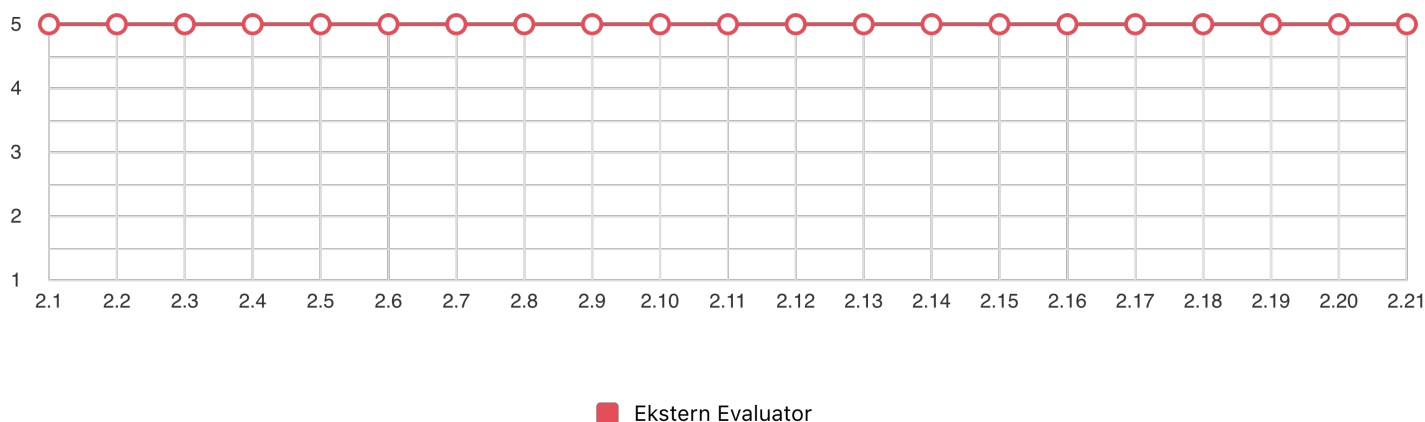
Det pædagogiske personales kompetencer er spil. De overtager fra hinanden og samspiller virkelig godt. Lege - fællesskab, fantasi, bevægelse, følelser, musik, venskab, motorisk udfordring, forældesamarbejde, gode rutiner, god stemning...

Når børnene udfordrer sig med at kravle op ad skrænter og rutsje ned, går ud på en stor sten i vandet, kravler ud på et træ der strækker sig ud over vandet..... opleves det pædagogiske personale roligt, og afballanceret guides børn således at dannelse af sunde valg på sigt indlejres som indre dannelse i børns kroppe og bevidsthed.

Børnene opleves som modige og sunde. De bliver set og mødt og passet godt på i det store fællesskab hvor med børn fra 3.1 - 6.. år.

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

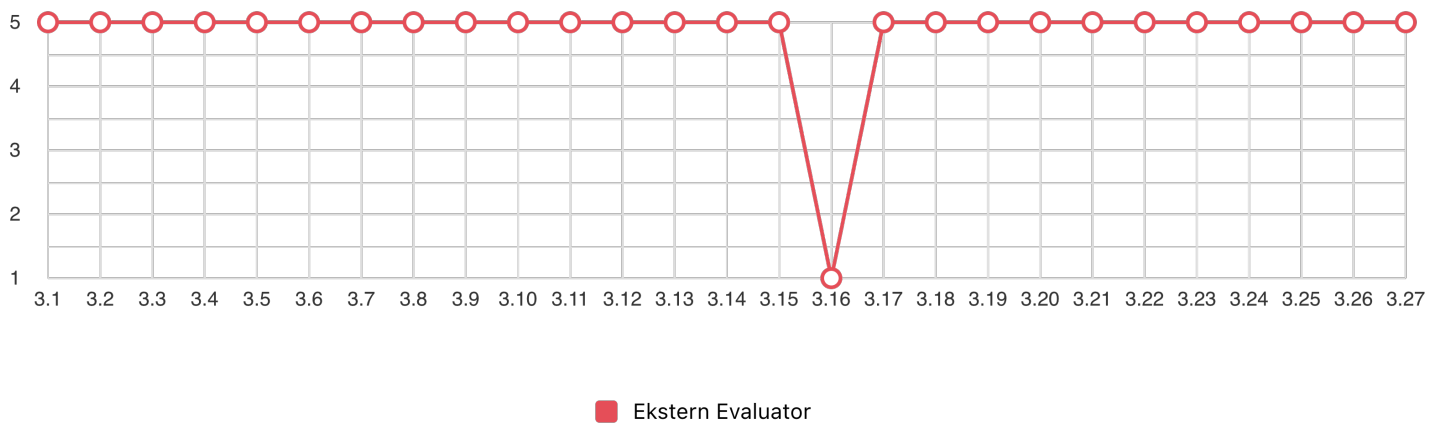
Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Høj kvalitet. God opmærksomhed på stærke relationers betydning. Forældresamarbejde berettes af forældre som stærkt. Det opleves i feltarbejdet som stærkt og fokuseret om barnets udvikling. Der tages ansvar i fællesskab for god stemning. Det er som om personalet danser, spiller og synger på samme måde men med forskellige kroppe, stemmer og personligheder. Det opleves meget behageligt, og børnene opleves som frie, og indbyrdes kærligt opmærksomme - ligesom de voksne.

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

Observationsnoter

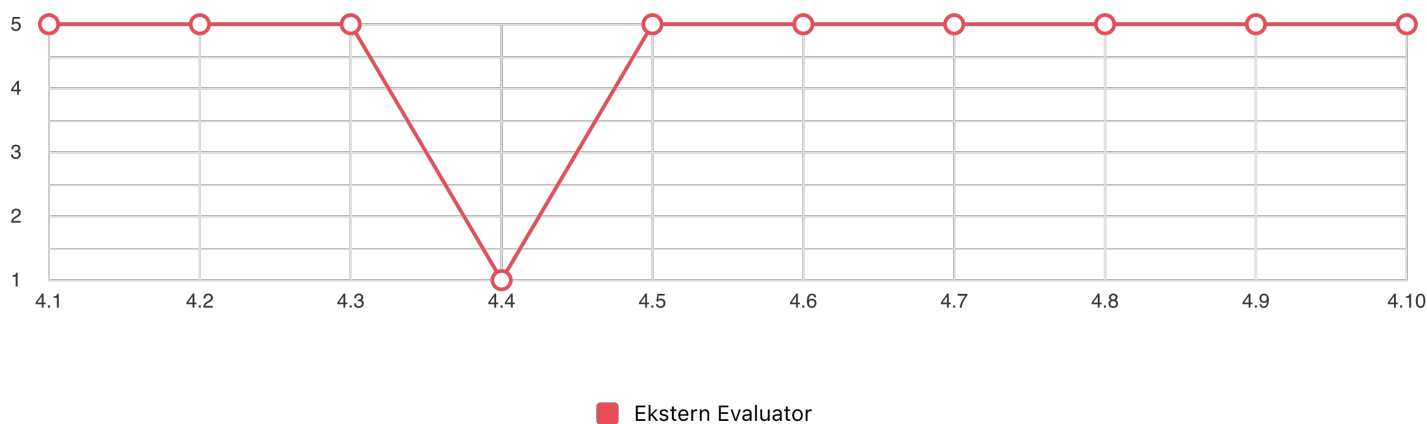
Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Høj kvalitet oplevet. Se beskrivelse 1: Fysiske omgivelser

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

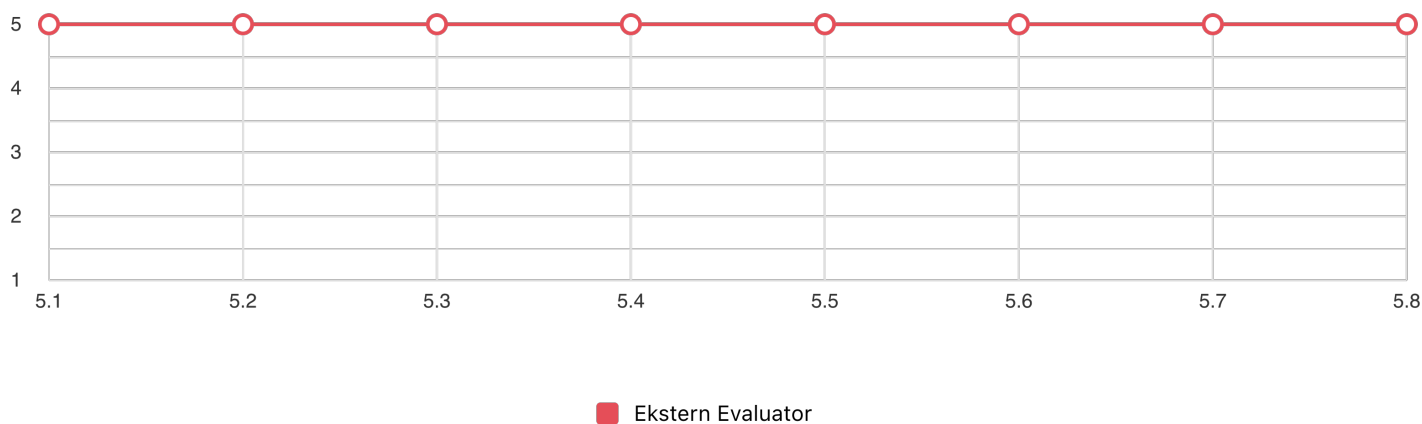
Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Rolige, bevidste, opmærksomme voksne. Med gode ICDP kompetencer kombineret med familierapeutiske kompetencer. Observeret praksis i dette tilsyn opleves om unik god.

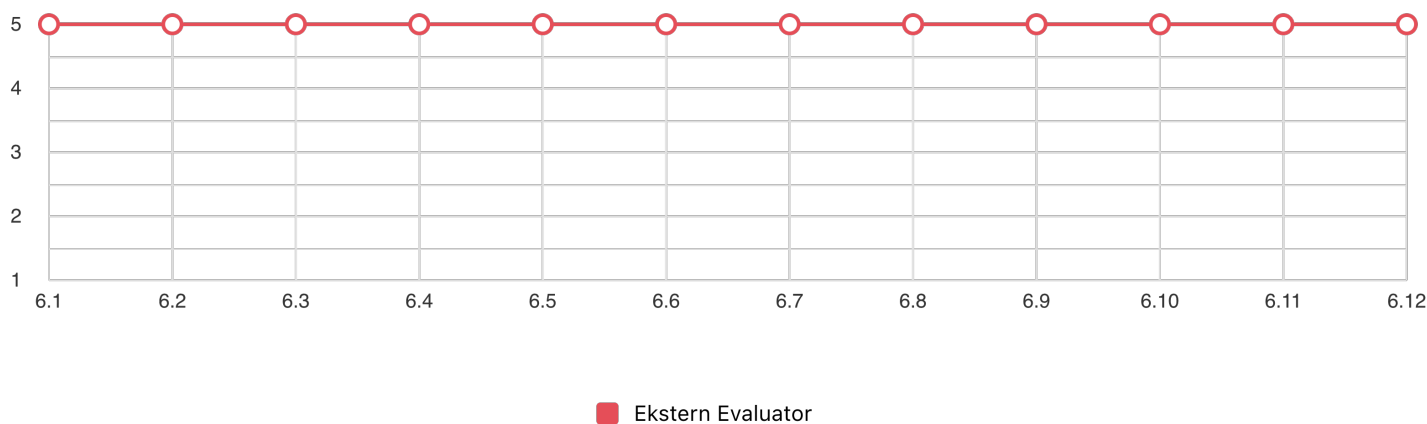
Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

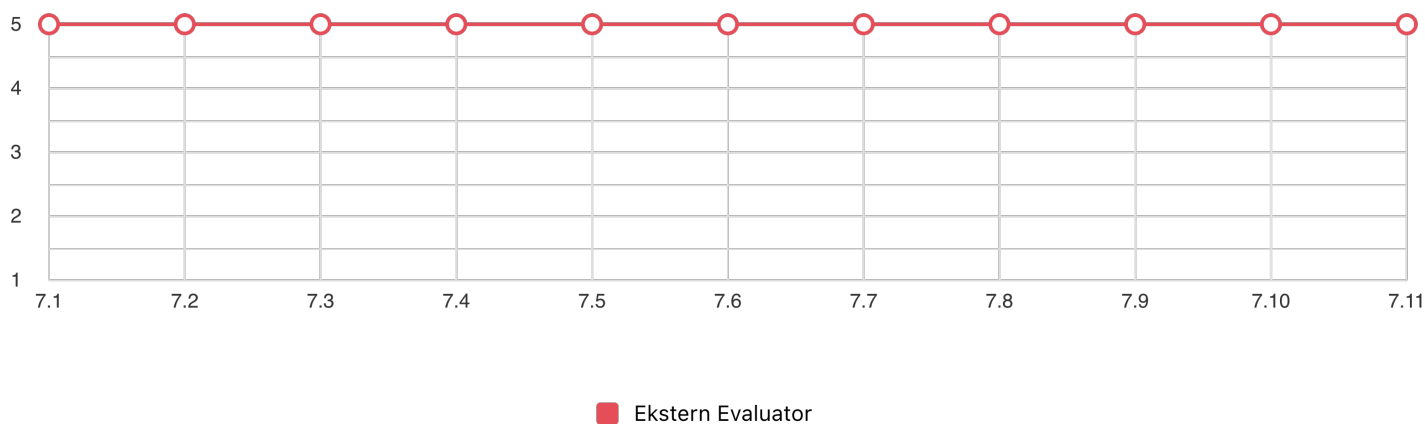
Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Der opleves unik høj kvalitet.

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

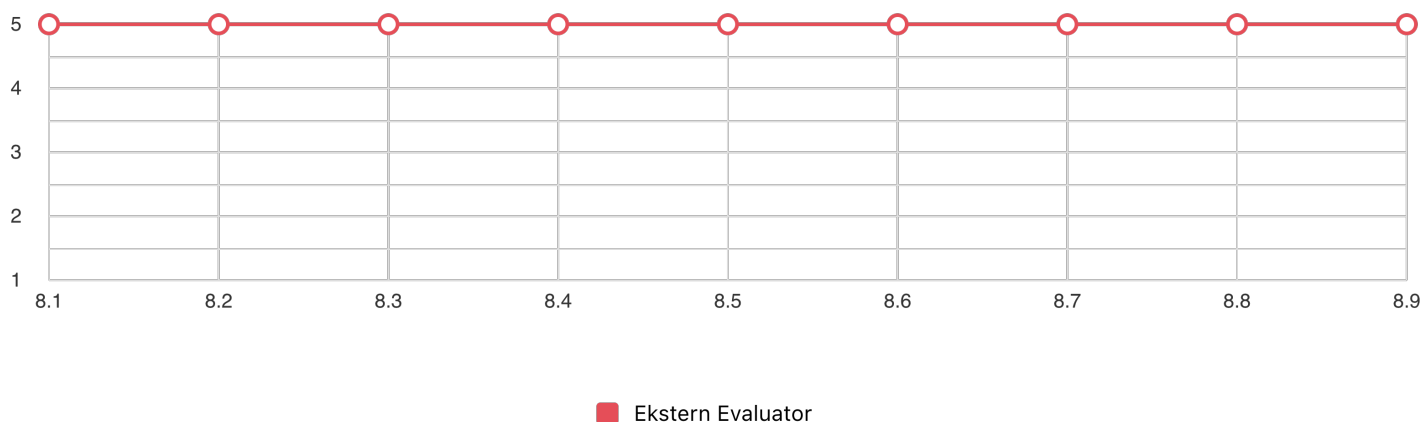
Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Der opleves pædagogisk miljø af unik høj kvalitet.

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

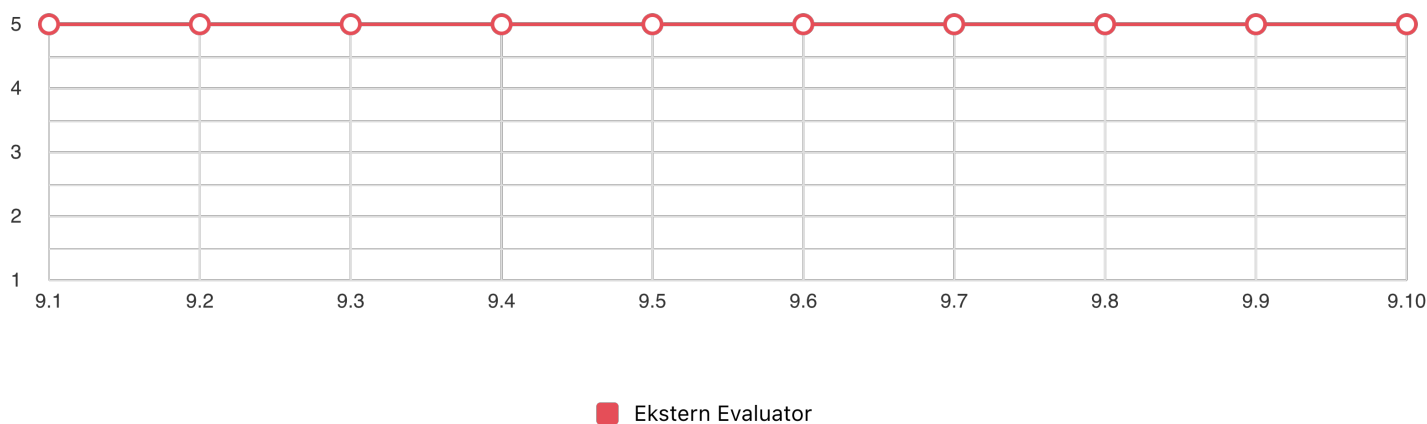
Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

Pædagogisk miljø af unik høj kvalitet. Et tæt samarbejde - forskellige kompetencer i spil. Arbejdets organisering - alle børn deltager på et tidspunkt i løbet af dagen varierende kontekster - her opleves ingen monotoni. Forældresamarbejde er fagligt fokuseret på barnets udvikling, trivsel dannelse og læring og varmt.

Informantens områdescore

Viser informantens score af de enkelte spørgsmål

Observationsnoter

Kommentarer afgivet fra informanten under besvarelsen af undersøgelsen

God dagsform, god organisering, god opmærksomhed på barnet og børnegruppen, god faglighed, gode relationskompetencer, godt samarbejde, fokuseret forældresamarbejde.

Fysiske omgivelser

Indendørs

1.1 Rum i rummet - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummet er ikke opdelt, ud over med borde og stole. Der er legetøj og materialer i reoler ved væggene.

1

Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter, fx opdelt med reoler eller andre rumdelere.

2

3

Der er enten rum, børnene kan fordele sig i, eller rummet er inddelt, så det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne i forhold til antallet af børn.

4

5

1.2 Områder til højt og lavt aktivitetsniveau - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.

1

Der er nogle steder, hvor man kan være aktiv, og hvor man kan finde ro.

2

3

Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.

4

5

1.3 Forstyrrelser - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.

1

Der er nogle områder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.

2

3

Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.

4

5

1.4 Tematiserede legeområder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tematiserede legeområder.

1

Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx dukkekrog, køkkenområde, konstruktionsområde).

2

3

Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.

4

5

1.5 Understøtter rummet legen? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (her tænkes også på figurer og andet tilbehør til borge, skibe, dukkehuse osv.). Der er fx borge, men ingen figurer).

1

2

3

4

5

Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.

Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for børnene.

1.6 Tilgængelighed for børnene - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Meget legetøj og mange materialer er ikke i børnehøjde, så børnene selv kan tage det i anvendelse.

1

2

3

4

5

Nogle materialer (ca. halvdelen) er i børnehøjde. Andre materialer (fx spil, puslespil, maling, farver m.v.) er uden for børnenes rækkevidde, så børnene skal bede pædagogerne om dem.

Materialer og legetøj er tilgængelige for børnene, så de ikke behøver bede pædagogerne om dem.

1.7 Aktiviteter og tydelighed - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene er indrettet, så det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.

1

2

3

4

5

Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.

Der er tydelighed i rummene, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her er man stille“, „her læser man“, „her kan man være mere fysisk aktiv“.

1.8 Er rummene indbydende? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er rodet og fx stolet op og ikke klargjort til dagen.

1

2

3

4

5

Der er gjort klar til dagen, fx stolet ned, men legetøj og materialer er ikke stillet indbydende op.

Der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter.

1.9 Rum og æstetik - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene virker nedslidte.

1

2

3

4

5

Rummene er nogenlunde vedligeholdte.

Rummene er indbydende og velholdte.

1.10 Materialer og legetøj - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Materialer og legetøj er triste og uindbydende.

1

Legetøj og materialer er delvist vedligeholdte (ca. halvdelen).

2

3

Materialer og legetøj er velholdte og intakte.

4

5

1.11 Værksteder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ingen pædagogiske værksteder i institutionen. Når der skal være værkstedslignende aktiviteter, skal det planlægges.

1

Der er nogle pædagogiske værksteder i institutionen, fx træværksted, maleværksted eller bageværksted, men der er kun adgang for børnene, når det er planlagt.

2

3

Institutionen råder over pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige.

4

5

1.12 Antal børn i grupperum - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er mere end 26 børnehavebørn i grupperummet. Der er mere end 14 vuggestuebørn i grupperummet.

1

Der er 22-24 børnehavebørn i grupperummet. Der er 11-12 vuggestuebørn i grupperummet.

2

3

Der er under 20 børnehavebørn i grupperummet. Der er under 10 vuggestuebørn i grupperummet.

4

5

Fysiske omgivelser

Udendørs/Legeplads

1.1 Lege med fysisk udfoldelse og rolige lege – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan lege mere rolige lege.

1

Der er nogle områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og områder, hvor de kan lege rolige lege.

2

3

Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan lege roligt.

4

5

1.2 Legesteder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkeligt med legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.

1

Der er nogle få (4-5) gode og klagjorte legesteder, men ikke tilstrækkeligt til antallet af børn.

2

3

Der er tilstrækkeligt (over 6) med gode og klagjorte legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.

4

5

1.3 Områder til højt og lavt aktivitetsniveau – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.

1

Der er nogle områder, hvor børnene kan være aktive, og nogle områder, hvor børnene kan finde ro.

2

3

Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.

4

5

1.4 Forstyrrelser – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.

1

Der er nogle steder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.

2

3

Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.

4

5

1.5 Tematiserede legeområder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tematiserede legeområder.

1

Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx cykel-/ kørebane, sandkasse, huse, legetårn).

2

3

Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.

4

5

1.6 Lege- og aktivitetsformer – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke mulighed for varierede legeformer på legepladsen.

1

Legepladsen lægger overvejende vægt på aktiviteter og lege med fysisk udfoldelse. Der er enkelte områder til rollelege (fx sandkasse med hus).

2

3

Legepladsen understøtter forskellige legeformer: fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.

4

5

1.7 Muligheder for at bruge kroppen – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er begrænsede muligheder for at bruge kroppen alsidigt.

1

Der er enkelte muligheder for at bruge kroppen på forskellige måder.

2

3

Der er mulighed for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, fx spille bold, cykle, klatre, rutsje og gynge.

4

5

1.8 Understøtter legepladsen legen? – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (fx spande, skovle, cykler, dukker og biler).

1

Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.

2

3

Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for alle børnene.

4

5

1.9 Aktiviteter og tydelighed – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Legepladsen er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.

1

Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.

2

3

Der er tydelighed i legepladsen, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her kan man spille bold“ og „her kan man klatre“.

4

5

1.10 Vuggestue og børnehave – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Vuggestue og børnehaver råder ikke over hver sin legeplads.

1

Vuggestuebørn og børnehavebørn leger på samme legeplads, men med tydelig afgrænsning og aldersrelevant legetøj og legesteder.

2

3

Vuggestue og børnehaver råder over hver sin legeplads, der er indrettet aldersrelevant.

4

5

Relationer

Barn-Voksen-Relation

2.1 Samspil ved modtagelse eller afsked med børnene

Pædagogen retter sin opmærksomhed på børnene, hilser imødekommende og anvender børnenes navne, hjælper børnene med at sige godmorgen/farvel og støtter børnene i en god overgang mellem hjem og daginstitution.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

2.2 Samspillet mellem pædagogerne og børnene

Pædagogerne er imødekommende og lydhøre over for børnene.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

2.3 Kommunikation om oplevelser

Pædagogerne taler med børnene om deres oplevelser og følger „børnenes spor“.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

2.4 Pædagogernes interesse for børnene

Samværet bærer præg af interesse for børnene.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

2.5 Pædagogerne møder barnet som individ

Der er tydeligt lagt vægt på, at pædagogerne kender hvert enkelt barn som en lille person og forholder sig til det enkelte barn. Pædagogerne møder ikke det enkelte barn som blot en del af en gruppe.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

2.6 Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
5	4	3	2	1

2.7 Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med tvang og/eller skæld ud.

Sjældent

5

Af og til

4

Jævnligt

3

Ofte

2

Næsten altid

1

2.8 Tilknytning og støtte

Pædagogen er til rådighed og tilbyder sin hjælp, når barnet er ude af sig selv følelsesmæssigt, fx vred, bange, usikker eller ked af det.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.9 Pædagogens sensitivitet

Pædagogen er i sit samspil med det enkelte barn opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation om dets behov, oplevelser, intentioner, følelser og på, hvordan barnet har det.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.10 Bekræftelse

Pædagogen sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.11 Pædagogens respons

Pædagogens sprog og handling er tilpasset barnets udtryk og viser, at hun har forstået barnets perspektiv.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.12 Opmærksomhed på alle børn

Pædagogen er opmærksom på – og tager kontakt til – alle børn.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.13 Kommunikation

Pædagogens engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end mod de andre voksne.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

2.14 Pædagogen møder børnene ud fra deres alder og udvikling

Pædagogen kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Relationer

Pædagogernes støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

2.1 Opmærksomhed på børnenes fællesskab

Pædagogen understøtter børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn og danne venskaber.

2.2 Hjælp til at indgå i sociale samspil

Pædagogen hjælper børnene til at forstå og indgå i sociale samspil og fællesskaber i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt, i stedet for at irrettesætte eller skælde ud.

2.3 Hjælp til inddragelse

Pædagogen hjælper de børn, der enten sidder passivt, ikke selv formår at komme ind i legen, går formålsløst rundt eller kommer til at forstyrre legen for andre, med at komme ind i eller vedligeholde en leg eller konstruktiv aktivitet.

2.4 Opmærksomhed på alle børns deltagelse

Pædagogen er opmærksom på at inddrage alle børn i fællesskabet, også børn i udsatte positioner.

2.5 Etablering af aktiviteter og lege med henblik på inklusion

Pædagogen igangsætter forskellige lege og aktiviteter, hvor flere børn kan deltage, og som inkluderer alle børn i fællesskabet.

2.6 Pædagogen som forbillede

Pædagogen er et godt forbillede for børnene, er troværdig og taler venligt og med en god tone.

2.7 Pædagogens hjælp til konfliktløsning

Pædagogen hjælper i konflikter, som børnene ikke selv kan løse, ved at tale om, hvad der skete. Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser og inddrager disse i løsningen.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Leg og aktivitet

Børneinitieret leg og aktiviteter

3.1 Legeformer

Der er adgang til forskellige legeformer i institutionen: rolleleg, regelleg, konstruktionsleg og fysisk udfordrende leg.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

3.2 Mulighed for at fortsætte legen

Børnene har mulighed for at lade legetøjet blive stående, så de kan fortsætte legen senere eller næste dag.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

3.3 Mulighed for længerevarende lege

Børnene har mulighed for længerevarende lege uden at blive afbrudt.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

3.4 Intensitet og engagement i legen

Pædagogen skaber vilkår for legen, så børnene indgår i gode og berigende legeoplevelser med hinanden.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

3.5 Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte har børnene fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og alderssvarende for vuggestuebørn?

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

3.6 Beskyttelse af legen

Pædagogen er opmærksom på at beskytte legen ved ikke at afbryde en god leg, og ved at sørge for, at andre børn ikke bryder ind i legen (fx fordi de gerne vil være med eller forstyrrer, driller eller løber tværs igennem legeområdet).

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

Leg og aktivitet

Voksnes støtte til børnenes leg

3.1 Deltagelse i forskellige legeformer

Pædagogen er aktiv i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

3.2 Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte tilbyder pædagogen barnet engagerede og længerevarende samspil om det fælles tredje?

3.3 Facilitering af lege

Sætter pædagogen lege i gang i de forskellige legeområder?

3.4 Udfordre leg

Pædagogen er aktiv i forhold til at facilitere og udfordre legen, hvis der er behov for det, fx i forhold til at støtte børn, der har svært ved at lege.

3.5 Støtte til inddragelse i fællesskabet

Pædagogen giver plads til og understøtter børnenes lege og aktiviteter på måder, der giver mulighed for at inddrage alle børn i børnefællesskabet.

Leg og aktivitet

Vokseninitierede aktiviteter

3.1 Vokseninitierede aktiviteter

Pædagogerne tilbyder børnene forskelligartede aktiviteter.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.2 Aldersrelevante aktiviteter

Er de vokseninitierede aktiviteter aldersrelevante?

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.3 Alsidige tilbud

Der er en stor bredde i tilbud til børnene, så alle børn kan finde aktiviteter, der motiverer dem.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.4 Aktiviteter og engagement

Børnene er engagerede og synes at opleve aktiviteter som meningsfulde.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.5 Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteter

Pædagogen gennemfører aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv.

Sjældent

5

Af og til

4

Jævnligt

3

Ofte

2

Næsten altid

1

3.6 Indflydelse på aktiviteter

Pædagogen indretter og forandrer aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.7 Indflydelse på aktiviteter

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.8 Opmærksomhed på børn i udsatte positioner

Pædagogen er opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.9 Fordeling af børnene

Der er en god fordeling af børnene i aktiviteterne.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.10 Gruppestørrelse

De planlagte aktiviteter er tilpasset til gruppestørrelsen.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.11 Aktiviteter og køn

De planlagte aktiviteter appellerer til begge køn.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.12 Aktiviteter og fordybelse

Aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.13 Aktiviteter og kommunikation

Aktiviteterne giver mulighed for, at børnene kan få fordybende samtaler med en voksen, som de kender godt.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

3.14 Aktiviteter og erfaringsdannelse

Aktiviteterne er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.15 Aktiviteter og udtryksformer

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

3.16 Børnenes engagement i aktiviteterne

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Socio-emotionel udvikling

4.1 Trøst til barnet

Pædagogen hjælper barnet med at falde til ro, hvis barnet er oprevet følelsesmæssigt, fx ked af det eller ophidset.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

4.2 At rumme følelser

Pædagogen accepterer og rummer barnets følelser (at rumme betyder at kunne være sammen med barnet, mens barnet har følelsen, uden at ville ændre følelsen).

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

4.3 Hjælp til at styre vrede følelser

Pædagogen hjælper de børn, der ikke kan styre deres vrede, fx ved at passe på, at de ikke kommer til at slå andre eller ødelægge andres leg eller legetøj.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

4.4 Afledning af følelser

Pædagogen har svært ved at rumme barnets følelser, beder barnet om at holde op med at udtrykke følelsen eller afleder barnet fra sine følelser og oplevelser.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
5	4	3	2	1

4.5 Ord på følelser – empati

Pædagogen viser, at hun har forstået barnets udtryk i overensstemmelse med barnets faktiske udtryk. Hun sætter ord på barnets følelser, bekræfter dets oplevelse og viser dermed, om hun har forstået barnet korrekt.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

4.6 Ansigt-til-ansigt-kontakt

Når pædagogen kommunikerer med barnet, har hun ansigt-til-ansigt-kontakt med det enkelte barn om dets oplevelser og om fælles oplevelser, indre tilstande og følelser.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

4.7 Fælles tredje

Pædagogen er tit sammen med barnet om det fælles tredje, fx legetøj eller andre ting. Hun deler oplevelserne med barnet, som derved får mulighed for at opdage, at ting kan føles og opleves på forskellig måde af forskellige personer.

4.8 Mentalisering – mulighed for udvikling af empati

Pædagogen hjælper barnet til at være opmærksom på dets følelser, intentioner og udtryk ved at sætte ord og kropsligt udtryk på disse.

4.9 Mentalisering – interpersonel

Pædagogen kommunikerer i dagligdagen med børnene om, hvilke følelser, intentioner og udtryk mennesker kan have.

4.10 Mentalisering – inddragelse af børnene i det sociale fællesskab

Pædagogen er opmærksom på børnenes indbyrdes relationer og hjælper alle børnene med at blive inddraget i det sociale fællesskab.

Demokrati og deltagelse

5.1 Indflydelse på børneinitierede aktiviteter og leg

Børnene har indflydelse på leg og selvvalgte aktiviteter.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.2 Børnene vælger selv, hvem de vil lege med

Børnene vælger selv, hvem de vil lege med.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.3 Pædagogens inddragelse af børnenes perspektiv

Pædagogen lader sig inspirere af børnenes udspil og bidrag, så børnene får mulighed for at opleve, at deres bidrag har betydning for fællesskabet.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.4 Børnenes indflydelse på vokseninitierede aktiviteter

Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres oplevelser i de vokseninitierede aktiviteter og lader dem få indflydelse på aktiviteten.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.5 Børnenes indflydelse på daglige rutiner og regler

Børnene har indflydelse på daglige rutiner og regler. De kan fx spise, når de er sultne, eller kan – uden at blive irettesat – lave noget andet, hvis de fx ikke kan sidde stille længere ved spisning, samling eller aktiviteter.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.6 Børnene bliver mødt som ligeværdige deltagere

Børnenes udsagn bliver lyttet til og taget alvorligt.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.7 Børnenes indflydelse i praksis

Børnenes udsagn har indflydelse under hensyntagen til barnets udvikling og alder.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

5.8 Indflydelse på at være ude og inde

Børnene har indflydelse på, om de kan lege ude eller inde.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning

6.1 Mulighed for kropslige erfaringer

Børnene har mulighed for at få sanse- og handlemæssige erfaringer med verden og for at bruge kroppen på mange måder.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.2 Mulighed for mange erfaringer

Der er mulighed for at få mange forskellige erfaringer i et stimulerende miljø. Der er fx mange forskellige materialer, bøger og spil, og der er verdenskort, plakater med verdens dyr o.l. på væggene.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.3 Viden om verden

Der er mulighed for at få mange erfaringer med nærmiljøet og det omgivende samfund, fx på ture ud af huset.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.4 Kulturelle udtryk og værdier

Der er mulighed for at få erfaring med forskellige kulturer og kulturelle udtryk og værdier i sange, litteratur, traditioner o.l.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.5 Viden om verden

Der er mulighed for, at børnene kan bringe deres viden og erfaringer om verden uden for institutionen med sig ind i daginstitutionen, fx oplevelser fra forskellige kulturer og fra sommerferier.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.6 Kommunikation om verden

Pædagogen kommunikerer med børnene om deres oplevelser og erfaringer med verden.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

6.7 Kulturelle genrer

Børnene har mulighed for at få kendskab til forskellige genrer inden for fx litteratur, sang, musik, teater, billedkunst, design, arkitektur og IT.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

6.8 Børnene som aktive kulturskabere

Der gives rum til børnenes egne kulturelle udtryksformer og aktiviteter, både kropsligt, sprogligt og materielt, fx børnerim og emser, udvikling af lege og eksperimenter med forskellige materialer.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

6.9 Natur og naturfænomener

Børnene har mulighed for at få erfaringer med naturen og naturfænomener.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

6.10 Kritisk tænkning

Børnene opfordres til at udtrykke deres synspunkter, så de kan danne deres egen mening og opleve, at ting kan gøres på forskellige måder, og at man kan opleve på forskellig måde.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

6.11 Forholde sig til verden

Pædagogerne stiller spørgsmål til børnenes tanker og oplevelser, så børnene kan finde deres egne svar og løsninger.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

6.12 Forholde sig forskelligt til verden

Pædagogerne lytter til og giver plads til forskellige oplevelser og holdninger, så børnene får erfaringer med, hvordan man kan forholde sig forskelligt til verden.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

Selvet og kroppen

Selvet

7.1 Barnets fornemmelse af kerneselvet (kerneselv = barnets oplevelse af sig selv som udgangspunkt for oplevelse og handling)

Pædagogen tilbyder barnet et intenst ansigt-til-ansigt-samspil, afpasset i forhold til barnet.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

7.2 Affektiv afstemning (affektiv afstemning = at stemme sig af følelsesmæssigt i forhold til barnet, men være i stand til at skelne mellem egne og barnets følelser og oplevelser)

Pædagogen indlever sig i barnets følelser og oplevelser.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

7.3 Det verbale selv (det verbale selv = at knytte ord til barnets oplevelse af sig selv som person)

Pædagogen sætter ord på barnets sansninger, behov, oplevelser, følelser og intentioner.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

7.4 Det narrative selv (det narrative selv = den oplevelse, som barnet får af sig selv gennem de historier, der fortælles om barnet)

Pædagogen interagerer med barnet om at fortælle historier om barnets liv på en positiv måde.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

7.5 Positiv spejling

Pædagogen spejler barnet positivt, så barnet kan se sig selv som positiv person i pædagogens mimik, gestus, sprog og kropsholdning.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
①	②	③	④	⑤

7.6 Læse børnenes udtryk

Pædagogen er opmærksom på ikke at tillægge børnene oplevelser, intentioner og følelser, som de ikke har. Pædagogen forholder sig reflekterende til sin egen fortolkning.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Selvet og kroppen

Kroppen

7.1 Synsmæssig og auditiv udfoldelse

Der er mange forskellige synsmæssige og lyd-mæssige sanseoplevelser til rådighed for børnene, fx forskellige farver, lys, musik, sproglyde, billeder og former.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

7.2 Taktile udfoldelse

Der er mange taktile sanseoplevelser til rådighed for børnene, fx blødt, hårdt, plastik, træ, rundt og firkantet.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

7.3 Motorisk udfoldelse

Der er forskellige muligheder til rådighed for motorisk udfoldelse, fx for at rulle, krybe og kravle, løbe, rutsje og klatre op og ned.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

7.4 Mange erfaringer

Pædagogen er aktiv i forhold til at udfordre børnene til at få mange sansemæssige og motoriske erfaringer.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

7.5 Mulighed for at bruge kroppen

Børnene har mulighed for at udforske og lege med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Kommunikation og sprog

8.1 Støj

Der er gode betingelser for kommunikation og en god fordeling af voksne og børn. Lydniveauet er afpasset aktiviteten.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

8.2 Børnene opfordres til dialog

Pædagogerne opfordrer børnene til dialog.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

8.3 Dialog over flere led

Der er dialog og samtaler mellem børnene og pædagogerne, hvor samtalen „har flere led“, altså hvor der bliver stillet flere spørgsmål og givet flere svar, både af pædagogen og barnet.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

8.4 Kommunikation

Dialogen mellem børn og voksne er ligeværdig (dvs. at barnets synspunkter også vægtes), og barnet er engageret.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

8.5 Kommunikation

Dialogen mellem børn og voksne er præget af, at pædagogen er belærende.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
5	4	3	2	1

8.6 Leg med sprog

I den daglige praksis lægges der vægt på, at der leges med sproget gennem rytmik, sproglege, vittigheder, sange o.l.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

8.7 Sprogstimulerende materialer

Der er et rigt og varieret udvalg af velholdte spil og sprogstimulerende materialer.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

8.8 Materialer til sproglæring

Der er indrettet med vægt på sprogstimulering og med henblik på muligheder for samtaler gennem meningsfulde dialoger i lege og aktiviteter (fx læsekrog).

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

8.9 Aktiviteter og kommunikation

Pædagogerne har fokus på kommunikationen med børnene i aktiviteterne.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

Opmærksomhed

9.1 Enkeltvis, par, grupper

Børn og voksne er sammen i fordybelse – både enkeltvis, i par og i grupper, efter behov.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.2 Normering

Der er i gennemsnit tre et halvt barn pr. voksen i vuggestuen og syv børn pr. voksen i børnehaven.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.3 Fordybet længerevarende fokuseret opmærksomhed og turtagning i ansigt-til-ansigt- kontakten

Der er længerevarende fokuseret opmærksomhed mellem pædagogen og barnet i ansigt-til-ansigt- kontakt. Pædagogen er opmærksom over for barnets udspil til kontakt. Pædagogen tilbyder selv barnet kontakt og respekterer, når barnet vender ansigtet væk.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.4 Fordybet fokuseret opmærksomhed mellem voksne og børn i længere tid

Der er fordybet fokuseret opmærksomhed mellem pædagogen og barnet i samtaler og aktiviteter. Det er muligt at se på fokus og rettet, at børn og voksne er engageret i det samme fælles tredje i længere tid.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.5 Børnenes muligheder for fordybet fælles opmærksomhed i længere tid

Der er aldersrelevant vedvarende fokuseret opmærksomhed mellem børnene i den gode leg eller i aktiviteter.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.6 Mulighed for at være sammen, for at være

Der er plads i den pædagogiske praksis til, at de enkelte børn har mulighed for at lave noget sammen med andre og også lave noget for sig selv i fred for andre.

Sjældent	Af og til	Jævnligt	Ofte	Næsten altid
1	2	3	4	5

9.7 Imødekommenhed

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

9.8 Fastholdt opmærksomhed

Pædagogerne motiverer/guider børn, der har vanskeligt ved at fastholde opmærksomheden og flagrer fra det ene til det andet.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

9.9 Fastholdt opmærksomhed og leg

Pædagogerne hjælper og guider de børn, der har vanskeligt ved at fastholde opmærksomheden i leg og samvær med de andre børn.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5

9.10 Initiativ til kontakt med børnene

Pædagogen tilbyder selv barnet kontakt – og respekterer, hvis barnet er optaget af noget andet.

Sjældent

1

Af og til

2

Jævnligt

3

Ofte

4

Næsten altid

5